

دانشکده مهندسی کامپیوتر <u>دانشگاه صنعتی امیرکبیر</u>

میکروکنترلرها و اجزاء آنها

- میکروکنترلرها در بیش از صدها نوع و با معماریهای مختلف ساخته و عرضه شدهاند.
 - عوامل موثر در در انتخاب میکروکنترلر عبارتند از:
 - انطباق ویژگیهای میکروکنترلرها با نیازهای ما در انجام پروژه مورد نظر
 - محبوبیت
 - بومی بودن مهارت طراحی
 - كمپايلرها
 - ابزارهای توسعه در دسترس
 - فراواني برنامهها
 - ساير موارد

بعضی از انواع شرکتهای سازنده میکروکنترلر:

- Texas Instrument (TI)
- Motorola
- Infenion
- Microchip
- Altera
- Analog Devices
- Cypress Semiconductor
- Dallas Energy Micro
- Epson

- Freescale
- Fujitsu
- Holtek
- Intel, Xilinx
- Zilog
- Toshiba
- Rockwell
- Ubico
- Sony
- Spansion

معماریهای مختلفی در ساخت هسته میکروکنترلرها مورد استفاده قرار می گیرند.

شرکتهای مختلف از این معماریها در ساخت میکروکنترلرهای خود استفاده میکنند.

بعضی از انواع این معماریها عبارتند از:

- 8051
- AVR
- PIC
- ARM
- C166
- TriCore
- FR-V
- 6800

- میکروکنترلرهای امروزی با استفاده از انواع معماریها با امکانات بسیار متنوع به شرح زیر ساخته میشوند:
 - در حجمهای مختلف حافظه <mark>فلش،</mark> حافظه RAM<mark>، EEPROM</mark>
 - چندین زمانسنج/شمارنده
 - چندین کانال PWM
- واسطهای اترنت، I2C ،USB (یا TWI)، CAN ،UART ،(TWI)، I2C ،USB
 I2S
 - DAC و ADC
 کانالهای ADC و
 - کنترل کننده LCD
 - امكان اتصال به حافظههای SD/MMC
 - تعداد متنوع پایههای **۱/O**
 - فرکانس ساعت تا چند صد مگاهرتز با PLL برای افزایش فرکانس ساعت
 - ولتاژهای تغذیه هسته از خیلی کم (مثل ۱.۸ ولت) تا ۵ ولت

- یکی سری از معماریهای معروف مورد استفاده در ساخت میکروکنترلرها، انواع معماریهای ARM هستند.
- ٔ میکروکنترلرهای بسیاری با معماری ARM توسط شرکتهای مختلف ساخته و به بازار عرضه میشوند.
 - بعضی از معماری مهم <mark>ARM</mark> عبارتند از:
 - ARM11 ARM9 ARM7 •
 - گروه ARM Cortex-A شامل Cortex-A5، Cortex-A8، Cortex-A9، Cortex-A5، Cortex-A17، Cortex-A17
 - گروه ARM Cortex-R7، Cortex-R5، Cortex-R4 شامل ARM Cortex-R7، Cortex-R5
 - گروه ARM Cortex-M3 شامل Cortex-M1، Cortex-M3 شامل Cortex-M3. Cortex-M4
 - گروه SECURCORE شامل SC000، SC100 و SC300.

- یکی دیگر از خانوادههای معروف میکروکنترلرهای مورد استفاده در ایران میکروکنترلرهای PIC ساخت شرکت Microchip Technology هستند.
 - بعضی از میکروکنترلرهای این خانواده عبارتند از:
 - سرى ۸ بيتى PIC18 ،PIC16 ،PIC10
 - dsPIC ،PIC24 بیتی ۱۶ بیتی
 - سرى ۳۲ بيتى PIC32MX

- میکروکنترلرهای ساخت شرکت NXP نیز در ایران مورد استفاده زیادی دارند که بعضی از آنه عبارتند از:
 - میکروکنترلرهای ۳۲ بیتی دارای معماری ARM7 مانند LPC 2200،LPC2100، LPC2300و
 - میکروکنترلرهای با معماری ARM9 مانند LPC3200، LPC3100، LPC3100
 - میکروکنترلرهای با معماری ARM Cortex-M0 مانند LPC1100 و LPC1200
 - میکروکنترلرهای با معماری +ARM Cortex-M سری LPC800
 - میکروکنترلرهای با معماری ARM Cortex-M4 سریهای LPC1300، LPC1300 و LPC1800
 - میکروکنترلرهای با معماری ARM Cortex-M4 مانند سری LPC4000 و LPC4300.

- ۰ میکروکنترلرهای ساخت شرکت TI:
- Hercules TMS570 با معماری ARM Cortex-R4
 - TMS470M با معماری TMS470M
 - RM4 با معماری RM4 •

- یکی از شرکتهای سازنده میکروکنترلر، شرکت Atmel است.
- این شرکت میکروکنترلرهای زیادی با انواع قابلیتها تولید مینماید.
- یک خانواده از میکروکنترلرهای شرکت Atmel، خانواده AVR است که در ایران نیز مورد استفاده زیادی دارد.
- میکروکنترلرهای خانواده AVR، از نوع RISC و با معماری هاروارد هستند. معماری هاروارد برخلاف معماری وُن نیومن، بیان میدارد که CPU یک حافظه برنامه و یک حافظه داده جدا دارد.
- ٔ خانواده AVR خود از تنوع بالایی برخوردار بوده و از میکروکنترلرهای با ۸ پایه تا ۶۸ پایه را شامل میشود
- این خانواده از بیش از ۶۰ میکروکنترلر که در مشخصات و امکانات داخلی با یکدیگر تفاوت دارند تشکیل میشود.

خانواده AVR از خانوادههای کوچکتری تشکیل میشود که عبارتند از:

- TINY AVR
- MEGA AVR
- LCD AVR
- USB AVR
- DVD AVR
- RF AVR
- SECURE AVR

- تفاوت میکروکنترلرهای خانواده AVR در امکانات مختلف از جمله:
 - میزان حافظه فلش از ۱ تا ۲۵۶ کیلوبایت
 - حافظه ROM از ۰ تا ۲۵۶ کیلوبایت
 - حافظه EEPROM از ۰ تا ۷۲ کیلوبایت
 - حافظه RAM از ۰ تا ۱۶ کیلوبایت
 - پایههای ۱/O از ۰ تا ۳۸۴ پایه
 - تعداد واسطهای SPI از ۰ تا ۲ عدد
 - تعداد واسطهای USART از ۰ تا ۲ عدد
 - تعداد واسطهای TWI از ۰ تا ۱ عدد
 - امكان ضرب داخلي
 - تایمرهای ۸ بیتی ۰ تا ۲ عدد، تایمرهای ۱۶ بیتی ۰ تا ۲ عدد

- تفاوت میکروکنترلرهای خانواده AVR (ادامه):
- کانالهای ADC با دقت حداکثر ۱۰ بیت از ۰ تا ۱۲ عدد
 - امکان برنامهریزی درون سیستمی
- تغذیه ۱.۶ تا ۳.۶ ولت، ۲ تا ۵ ولت، ۱.۸ تا ۵.۵ ولت، ۲.۷ تا ۵.۵ ولت، ۳ تا ۳.۶ ولت، ۴.۵ تا ۵.۵ ولت
 - فرکانسهای ساعت از ۰ تا حداکثر ۴۰ مگاهرتز
 - ۰ یا ۱ واسط USB
 - • تا ۴ عدد درگاه Hub
 - ۰ یا ۱ عدد درایور LCD
 - ۱ یا ۱ عدد درایور LED
 - موتور رمزنگاری
 - در انواع روشهای بستهبندی میباشد.

با توجه به پیشرفتهای ایجاد شده در ساخت انواع میکروکنترلرها، امکانات و ابزارهای زیادی نیز برای توسعه نرمافزار، برنامهنویسی و عیبیابی نرمافزار برای میکروکنترلرها ارائه شده است.

بعضی از این ابزارها عبارتند از:

ابزار برنامهریزی:

- In-circuit Serial Programming (ICSP)
- Program and debug Interface (PDI)
- High Voltage Serial Programming (HVSP)
- High Voltage Parallel Programming (HVPP)
- Boot loader Rom
- aWire

ابزار برنامهریزی و عیبیابی:

- debugWIRE
- Joint Test Action Group (JTAG)
- In Circuit Debugging (ICD)
- In Circuit Emulator (ICE)
- In Target Probe (ITP)
- Debug

- علاوه بر اینها ابزارهای نرمافزاری تحت عنوان محیطهای توسعه مجتمع (IDE) ارائه شده است که دارای امکانات فراوانی چون:
 - ایجاد محیطی برای نوشتن کد برنامه و ادیت کردن آن
 - ابزارهای کمپایل و ساخت هوشمند
- عیبیاب (debug) در سطح برنامه به زیان سطح بالا و در سطح اسمبلی همراه با واسط گرافیکی مناسب
 - كتابخانههاى لازم
 - ویزاردهایی برای تسریع در برنامهنویسی

تجمیع تمامی این امکانات در یک IDE موجب تسریع در توسعه نرمافزار و در نتیجه کاهش هزینه ساخت تحهیزاتی میشود که در ساخت آنها از میکروکنترلرها استفاده می گردد.

- بعضی از DEاهای معروف برای عبارتند از:
- CodeVision؛ این IDE برای توسعه نرمافزار برای میکروکنترلرهای AVR ساخت شرکت Atmel استفاده می شود و از امکانات CodeWizardAVR برای تسهیل در تولید کد برای استفاده از امکانات درونی میکروکنترلرهای خانواده AVR استفاده می نماید.
- (Code Composer Studio (CCS): برای استفاده در توسعه کاربردها با استفاده از میکروکنترلرهای ساخت شرکت TI

- بعضی از IDEهای معروف برای عبارتند از (ادامه):
- IAR: برای استفاده در ساخت سیستمهای مبتنی بر میکروکنترلرها که ۳۰ خانواده مختلف از میکروکنترلرها را پشتیبانی میکند.
 - MPLAB: برای استفاده برای کاربردهای نهفته روی میکروکنترلرهای خانواده PIC
- Atmel Studio: برای توسعه کاربردها به کمک میکروکنترلرهای AVR ،ATMEL و AVR ATMEL و ARM
- KEIL Tools By ARM: برای توسعه کاربردها به کمک ۷۰۰ نوع متداول از میکروکنترلرهای ARM